

Politieke Markt

Vergadering van 28 maart 2023
Beleid en Uitvoering - Samenleving en
Ontwikkeling

Doorontwikkeling vrijetijdsaanbod (Scala)

Auteur

Dennes Frikken

Overlegd met

Adviseurs van de betrokken gemeenten van De Wolden, Hoogeveen, Meppel & Westerveld. Juristen Meppel & Hoogeveen, Mike Koelewijn

Portefeuillehouder

T. Jongman

Samenvatting

Het bestuur van Scala heeft op 2 november 2022 de colleges en gemeenteraden van de gemeente Hoogeveen, Meppel, Westerveld, De Wolden en Steenwijkerland per brief geïnformeerd over de zorgelijke financiële situatie van de stichting.

Het stichtingsbestuur van Scala heeft aan de gemeentebesturen aangegeven tot 1 juli 2023 haar activiteiten voort te willen zetten en daarna de stichting per 1 juli 2023 te beëindigen. Om de voortgang van de activiteiten te kunnen waarborgen heeft de stichting Scala naast de gebruikelijke begrotingssubsidie een aanvullende subsidie nodig. Daarnaast gaat de ontbinding van de stichting gepaard met het betalen van incidentele wettelijke frictiekosten aan het personeel.

Standpunt college

Het college hecht grote waarde aan de culturele vorming van onze inwoners. Het continueren van de subsidie zodat Scala haar activiteiten kan afronden per 1 juli 2023 acht het college als zeer risicovol want de baten wegen niet op tegen de financiële consequenties en juridische risico's. Het college heeft daarom op 14 maart 2023 besloten dat vanaf 1 april 2023 geen subsidie aan de stichting Scala-Centrum voor de kunsten wordt verleend.

Beschrijving

Inleiding

In 2020/2021 heeft stichting Scala, naar aanleiding van gemeentelijke heroverwegingen, een alternatief toekomstperspectief ingediend. Hierin zijn een nieuwe koers, beleidskaders en inrichting van de stichting Scala als organisatie geadviseerd. Het heeft geresulteerd in het splitsen van de organisatie in twee entiteiten per 1-1-2022. In 2022 heeft stichting Scala toegewerkt naar een nieuwe organisatiestructuur en invulling van haar dienstverlening voor de toekomst. Scala, heeft de verantwoordelijkheid voor alle buitenschoolse lessen, Harmonie/fanfare/brassband (hierna Hafabra), overige activiteiten en uitvoeringen. De verantwoordelijkheid voor het binnenschoolse cultuuraanbod is per 2022 belegd bij een nieuwe stichting Cultuurklik.

De nieuwe stichting Scala heeft, n.a.v. een regulier bestuurlijk overleg in Hoogeveen, middels een brief d.d. 25 oktober 2022 aan het college B&W van Hoogeveen laten weten in financieel zwaar weer te verkeren. De afbouw van de gemeentelijke subsidie voor vrijetijdsaanbod en de lopende bedrijfsvoeringsopgave van Scala bleken niet toekomstbestendig. Het college van B&W heeft Scala verzocht deze informatie te delen met de 4 andere betrokken gemeenten.

Op 8 november is ons college en uw gemeenteraad voor het eerst geïnformeerd over de financiële situatie bij Scala. Op 13 en 21 december 2022 en 14 en 24 februari 2023 is uw raad opnieuw

geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom Scala. Het college heeft de gemeenteraad actief en zo snel mogelijk vertrouwelijk geïnformeerd over ontwikkelingen over stichting Scala-Centrum voor de Kunsten. Een samenvatting van het gelopen proces is beschreven in een bijlage (chronologische weergave) die is bijgevoegd.

Gewenst resultaat

Het college hecht een belangrijke waarde aan de culturele vorming van onze inwoners. Een gezond cultureel klimaat waarin we een investering in cultuur zien als een investering in de talenten en vaardigheden van inwoners. Hiervoor is een gezonde culturele basisinfrastructuur nodig die naast cultuureducatie ook ruimte biedt voor culturele vorming en ontplooiing. Om dat te kunnen bereiken acht het college het continueren van de subsidie zodat Scala haar activiteiten kan afronden per 1 juli 2023 als zeer risicovol want de baten wegen niet op tegen de financiële consequenties en juridische risico's. Daarom heeft het college op 14 maart 2023 besloten dat vanaf 1 april 2023 geen subsidie aan de stichting Scala-Centrum voor de kunsten wordt verleend zodat het resterend budget kan worden ingezet voor de doorontwikkeling van het vrijetijdsaanbod.

Argumenten

1.1 Surseance van betaling

De stichting Scala heeft surseance van betaling (uitstel van betaling) ontvangen. De surseance van betaling wordt naar verwachting in een faillissement omgezet. Surseance van betaling is op grond van artikel 4:35 tweede lid onder b Algemene wet bestuursrecht (Awb) een reden om een subsidieaanvraag te weigeren. Op het moment dat er wel een subsidiebeschikking wordt afgegeven, is het bedrag van deze beschikking door de curator opeisbaar met het reële risico dat daar geen cultureel aanbod (tegenprestatie op basis van de gestelde voorwaarden) tegenover staat. Achteraf zal de subsidie lager vastgesteld moeten worden met het risico dat dit bedrag in de failliete boedel verdwijnt. Het is niet de bedoeling dat de subsidiegelden bij de schuldeisers van de aanvrager terecht komen, in plaats van besteed te worden aan de subsidiabele activiteiten.

1.2 Continuïteit lesaanbod Scala is zowel met als zonder gemeentelijke subsidie niet gegarandeerd
Scala kan zowel met als zonder subsidie geen garantie geven dat het lesaanbod tot 1 juli 2023 wordt gecontinueerd. De stichting heeft in november 2022 aangegeven dat de financiële situatie zorgelijk is en de stichting 1 juli 2023 te ontbinden, maar niet zeker te zijn of zij tot aan die datum het lesaanbod kan continueren. Bovendien heeft het stichtingsbestuur aangegeven over onvoldoende financiële middelen te beschikken en niet zeker te zijn dat zij aan haar eigen financiële en gemeentelijke subsidievoorwaarden kan voldoen. Wanneer de stichting, ondanks subsidie van de gemeente, niet aan haar financiële verplichting kan voldoen, zal zij haar lesaanbod eerder moeten staken.

1.3 Scala heeft een ongezonde financiële huishouding

De financiële cijfers van de stichting laten op dit moment een maandelijks tekort zien. Er zijn meer uitgaven dan inkomsten. Dit is inclusief de aanvullende maandelijkse exploitatiesubsidie van in totaal € 18.250 per maand welke door Scala eind vorig jaar is aangevraagd. De gemeenten hebben ingestemd deze subsidie over de periode 1-1-2023 tot en met 31-3-2023 te verlenen.

Per februari 2023 heeft Scala aangegeven dat deze aanvullende subsidie van € 18.250 per maand onvoldoende blijkt te zijn en er naar schatting in totaal aanvullend € 51.500 exploitatiesubsidie nodig is om alle uitgaven tot en met 30-6-2023 te dekken. Daarnaast zijn er 'bijzondere lasten'. In verband met het voorgenomen opheffen van de stichting Scala zijn er ontbindingskosten en komt het personeel in aanmerking voor een transitievergoeding. Op basis van de huidige inschattingen is de transitievergoeding geraamd op € 248.500. De stichting heeft aangegeven geen financiële middelen te hebben voor deze transitievergoeding en de geraamde tekorten (totaal € 300.000) en vraagt de gemeenten hiervoor een subsidie te verlenen.

1.4 Politieke onzekerheid

Aan alle betrokken gemeenteraden is een gelijk advies voorgelegd. Het is op dit moment nog niet bekend welke besluiten de andere gemeenteraden nemen. Dit maakt dat er politieke onzekerheid is over de hoogte en de verdeling van de uiteindelijke rekening.

2.1 Meer middelen beschikbaar om toekomstgericht en toekomstbestendig cultuuraanbod in de gemeente te ontwikkelen

De gemeenteraad heeft een beperkt budget per jaar beschikbaar gesteld voor het naschoolse cultuuraanbod en Hafabra. Het aanvullend subsidiëren van Scala betekent dat een groot gedeelte van het jaarbudget wordt besteed aan een periode van 6 maanden (1-1-2023 tot 1-7-2023). Het niet continueren van de subsidie aan Scala per 1-4-2023 betekent dat er meer middelen resteren om de overgang naar een nieuw naschools cultuuraanbod zo soepel mogelijk te laten verlopen.

3.1 *Nieuw naschools cultuuraanbod vraagt mogelijk om een investering*

Het opnieuw opzetten van het naschools cultuuraanbod vraagt mogelijk om een investering. In opdracht van de 5 betrokken gemeenten is door Blue Yard een onderzoek begonnen naar een toekomstbestendige vorm en businessmodel voor een aanbieder van vrijetijds-/amateurkunst in de 5 gemeenten.

In opdracht van Platform Acct (*Platform Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst*), en op voorspraak van de betrokken gemeenten, wordt een zogeheten proeftuin (onderzoek) ontwikkeld. Deze proeftuin bestaat uit een onderzoek naar hoe vanuit een maatschap of coöperatie het culturele vrijetijdsaanbod vormgegeven kan worden. Dit betreft een algemene vraagstelling en kan door het Platform ACCT niet specifiek toegespitst worden op de lokale situatie.

De 5 gemeenten zijn op zoek naar een toekomstbestendige vorm en businessmodel voor een aanbieder van vrijetijds- / amateurkunst. Deze behoefte moet vanwege het wegvallen van Scala met spoed in kaart worden gebracht. Daarom hebben de 5 gemeenten in goed overleg met Platform Acct besloten dit proeftuinonderzoek zelfstandig uit te voeren, zodat direct kan worden gestart en halverwege april/mei de verkregen resultaten kunnen worden geanalyseerd. Op basis van deze analyse hopen we de behoeften inzichtelijk te hebben zodat een goed fundament voor het vrijetijdsaanbod in onze regio kan worden gelegd.

Alternatief scenario- subsidieverlening voortzetten

Het alternatief is de subsidieverlening onder dezelfde voorwaarden als in het eerste kwartaal voort te zetten en de transitievergoeding en exploitatietekort te vergoeden. De kosten bedragen in dit scenario voor Steenwijkerland:

Wat	Bedrag in euro
Exploitatiesubsidie Q2	€ 24.916
Aanvullende subsidie Q2	€ 12.000
Transitievergoeding en vergoeding, exploitatietekort (<i>afhankelijk van verdeelsleutel 5 gemeenten en op basis van geraamde totale kosten van € 300.000</i>)	€ 49.000 – € 61.000

Risico's alternatief scenario

1.1 Financieel risico bij faillissement

Het verlenen van een subsidie voor kwartaal 2 brengt financiële risico's met zich mee. Met de verlening is het voortbestaan van de stichting niet gegarandeerd. Het is alsnog mogelijk dat de stichting voor 1 juli faillissement aanvraagt. Wanneer die situatie zich voordoet, zal de al uitbetaalde subsidie in de faillissementsboedel vallen. Dat betekent dat de voor het naschools cultuuraanbod beschikbare gemeentelijke middelen zonder tegenpresentatie uitbetaald zijn.

1.2 Geen invloed op hoogte van gemeentelijke bijdrage

Het is vooraf niet bekend wat de daadwerkelijke kosten bij beëindiging van de stichting zijn. Dit betekent dat die kosten groter of kleiner kunnen zijn dan de geraamde € 300.000,- die nu bij de gemeente bekend is. Het gevolg van de subsidieverlening is dat aan de stichting Scala Carte blanche wordt gegeven. De gemeente heeft dan geen regie op de gemeentelijke bijdrage, waardoor mogelijk geen begrote financiële middelen meer beschikbaar zijn voor een financiële bijdrage aan nieuw naschools cultuuraanbod.

2.1 Juridisch risico

Met de huidige kennis dat Scala surseance van betaling op 3 maart 2023 aan Scala is verleend, is er een reden om de subsidieaanvraag te weigeren (artikel 4:35 lid 2 onder b Awb). Er bestaat voor de subsidieontvanger geen aanspraak op een subsidie-afbouwregeling op grond van artikel 4:51 Awb en

transitievergoeding omdat niet de gemeente de subsidierelatie beëindigt, maar het stichtingsbestuur zelf de activiteiten staakt. Scala zal uiteindelijk de surseance van betaling omzetten in een faillissement. Hierdoor vallen verleende subsidies in de faillissementsboedel. Werknemers van Scala zullen op grond van de Faillissementswet een uitkering ontvangen, wanneer hun contract door de curator is opgezegd. Zij zullen dan ook geen transitievergoeding ontvangen.

3.1 Politieke onzekerheid

Aan alle betrokken gemeenteraden is een gelijk advies voorgelegd. Het is op dit moment nog niet bekend welke besluiten de andere gemeenteraden nemen. Dit maakt dat er politieke onzekerheid is over de hoogte en de verdeling van de uiteindelijke rekening.

Kanttekeningen en risico's

1.1. Er is nog geen duidelijk alternatief in de regio voor Scala in het tweede kwartaal

Het voortijdig wegvallen van Scala heeft een negatief effect op een soepele overgang naar een nieuw naschool cultuuraanbod. Het heeft effect op de inwoners van de gemeente die als-cursist gebruik maken van de diensten van Scala. Ook heeft het effect op muziekverenigingen en culturele instellingen waarmee Scala in de gemeente samenwerkt, evenals op de medewerkers van Scala en docenten die als zzp'er werk voor Scala verrichten.

Daarnaast leidt het voortijdig wegvallen van het vrijetijdsaanbod tot verlies van potentiële doelgroepen, verlies van voorzieningen en mogelijk imagoschade voor het naschools cultuuraanbod. Deze imagoschade kan ook een negatieve uitstraling hebben op gemeenten, ondanks alle geleverde inspanningen.

1.2 Jarenlange subsidierelatie

De gemeente Steenwijkerland heeft een jarenlange subsidierelatie met de stichting Scala. De stichting heeft veel betekend voor het cultuuraanbod en talentontwikkeling wat de leefbaarheid en sociale binding in de gemeente heeft bevorderd.

Duurzaamheid en social return

Zie risico paragraaf

Financiële toelichting

Wanneer de subsidie aan Scala vanaf 1 april 2023 niet wordt verleend heeft dit tot gevolg dat er meer financiële middelen voor nieuw te ontwikkelen naschools cultuuraanbod en Hafabra overblijven. Van de beschikbare middelen resteert een bedrag van € 78.084. Dit is inclusief het bedrag van € 20.333 dat vanuit de afbouwregeling buitenschoolse vrijetijdsaanbod beschikbaar is.

Communicatie en participatie

Communicatie in- en extern wordt i.s.m. het stichtingsbestuur Scala en de communicatie adviseurs van de 5 gemeenten op elkaar afgestemd.

Uitvoering en planning

Vervolgproces – afspraken en acties

- Bestuurlijke overleg met Scala en bestuurders van de 5 gemeenten worden gecontinueerd conform afspraak en planning.
- Het vervolgtraject wordt met het stichtingsbestuur helder en transparant gecommuniceerd.
- Proeftuin onderzoek Blueyard is gestart; medio april/mei worden het onderzoeksrapport met de verkregen resultaten opgeleverd.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Het college legt het volgende voor aan de gemeenteraad:

Beslispunt 1

Het college heeft besloten om geen subsidie meer te verlenen aan Scala vanaf 1 april 2023 en vraagt de raad om het resterende budget 2023 voor naschools cultuuraanbod en Harmonie/fanfare/brassband (Hafabra), welke was bestemd voor de stichting Scala, te herbestemmen voor diens opvolger(s).

Beslispunt 2

Te beslissen dat het college eventuele (financiële) gevolgen, die voortvloeien uit het Blue Yard onderzoek naar een toekomstig naschools cultuuraanbod, aan de raad voor kan leggen.